

Sygn. akt II Ca 340/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Adam Bojko SSR del. Mariusz Kubiczek (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa M. K.

przeciwko C. K.

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego C. K.

przeciwko M. K.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji C. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 22 marca 2016 roku, sygn. akt III RC 425/14

oddala apelację.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Adam Bojko SSR del. Mariusz Kubiczek

Sygn. akt II Ca 340/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 marca 2016r. Sąd Rejonowy w Radomsku po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. K. i C. K. przeciwko C. K. i M. K. o podwyższenie alimentów i wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego;

1. podwyższył alimenty od pozwanego C. K. na rzecz jego córki M. K. zasądzone ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku w sprawie IIIRC 342/09 z dnia 3.12. 2009 r. z kwoty po 1000 złotych miesięcznie do kwoty po 1300 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 19.09.2014 r., płatne do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od dnia zwłoki w terminie płatności każdej raty;
2. wyrokowi w pkt. I. nadał rygor natychmiastowej wykonalności,
3. oddalił powództwo w części pozostałe,.
4. nie obciążył pozwanego opłatami na rzecz Skarbu Państwa .

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Ostatnie orzeczenie o alimentach między stronami było w sprawie IIIRC 342/09 .

Powódka/wzajemna pozwana M. K., ur. (...) jest studentką inżynierii bezpieczeństwa. Są to studia stacjonarne, rozpoczęcie studiów było 1.10.2013 roku, a planowany termin zakończenia 28.02.2017 r. Jest to Wydział (...), Akademii im. (...) w C..

Powódka podjęła na tej samej uczelni dodatkowe studia stacjonarne na kierunku dietetyka- od 01.01.2015 do 30.09.2018 roku.

Powódka M. K. opłaca za akademik 310 zł miesięcznie., za naukę języka angielskiego opłaca ok. 700 zł w kwartale.

Wydatki, jakie przedstawiła powódka w sprawie to 3.105 złotych miesięcznie.

Powódka nosi obecnie soczewki zamiast okularów i wydaje z tego tytułu 200 zł na 3 miesiące. W ramach doksztalcania wydaje na naukę języka angielskiego 400 zł na kwartał - w ostatni czasie w 2016 roku.

Zakupiła też powódka notebook do nauki i wyniosło to 2.579 zł . Jest właścicielką samochodu osobowego i to zapewnia jej pomoc w przemieszczaniu się na studiach. Choruje na kręgosłup i ma zajęcia rehabilitacyjne. Nie określiła kosztów z tego tytułu.

Matka powódki, Z. K. (1) nie pracuje, została zwolniona z pracy. Zarabiała 1460 zł miesięcznie, choruje na cukrzycę i z tego powodu ma II grupę inwalidzką.

Z. K. (2) na utrzymanie domu wydaje 450 zł miesięcznie, 200 zł miesięcznie na leki i rehabilitację. Ponosi koszty remontu domu.

Pozwany C. K. i jednocześnie powód w stosunku do swojej córki, M. K. ma lat 55, mieszka na stałe w N., zarabia 2628, 66 euro brutto miesięcznie - 1692,52 euro netto. Jest właścicielem samochodu osobowego T. z 2007 r.

Pozwany C. K. wydaje na swoje utrzymanie łącznie z dotychczas zasądzonymi alimentami ok.2200 euro miesięcznie - jak podał w zestawieniu wydatków. Podał też ,że pożyczył 8500 euro - od znajomych i kuzyna.

Pozwany nie podał na co wziął pożyczki, przedstawił dokumenty na wydatki na mieszkanie i media z tym związane oraz na samochód.

Pozwany pożyczył w banku kwotę 6597 euro w tym kwota główna to 6.000 euro i 597 euro odsetki debetowe. Raty z tej sumy to 185,28 euro.

Dnia 05.02.2014 roku otrzymał plan spłat. Od 1.03.2014 185,79 euro- rata końcowa 1.02.2016 r.- 185 euro.

Pozwany ma otwartą linię kredytową na 3.000 euro.

Kredyty zostały pobrane zgodnie z życzeniem z C. - 6.597 euro z ratą ostatnią na 1.08.2016 roku.

Sąd Rejonowy zważył, iż podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi art. 135 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, art. 133 § 1 k.r.i.o. oraz art. 128 k.r.i.o. zgodnie, z którym obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Powódka M. K. pomimo, iż jest osobą pełnoletnią ma trudności z samodzielnym utrzymaniem się. Powódka nie posiada żadnego majątku, z którego dochody mógłby przeznaczyć dodatkowo na własne utrzymanie. Powódka nadal wymaga pomocy rodziców. Powódka jest posiadaczem samochodu osobowego. Jednakże posiadana rzecz ruchoma nie wpływa na możliwość samodzielnego utrzymania się przez powódkę.

Powódka studiuje na dwóch kierunkach i dodatkowo uczy się języka angielskiego zapewniając tym samym sobie zdobycie zawodu, który ją utrzyma.

Nałożony na rodziców obowiązek alimentacyjny w stosunku do własnego dziecka podlega regulacji specjalnej i uprzywilejowanej. Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników, aby w ten sposób podolać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.i.o. o zakresie obowiązku alimentacyjnego ze strony zobowiązanego decydują możliwości zarobkowe i majątkowe. Pozwany pracuje i zarabia brutto 2.628,66 euro tj. 1692,82 euro. Pozwany posiada zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów, w większości to pożyczki z banków, które spłaca do 31.07.2016 roku a nawet uległy spłacie w lutym 2016 roku.

Pozwany powinien partycypować w kosztach utrzymania córki we wskazanej w sentencji wyroku wysokości. Jednakże nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż powódka uczy się w celu uzyskania zawodu i obowiązkiem rodziców jest wspieranie - również finansowe - dziecka. Sąd uznał, iż zasądzona w wyroku kwota alimentów jest wystarczająca, bowiem wyższa suma alimentów stanowiłaby zbyt duże obciążenie i pozbawiłaby pozwanego środków niezbędnych na utrzymanie własne oraz środków niezbędnych do wywiązywania się z dotychczasowych zobowiązań.

Sąd orzekając o wysokości alimentów miał na względzie, iż dotychczas pozwany - jako ojciec - wypełniał swój obowiązek alimentacyjny względem pełnoletniej córki.

Sąd zasądził kwotę 1300 złotych alimentów od pozwanego na rzecz powoda i ustalił datę początkową świadczeń alimentacyjnych od 19.09. 2014 r. - czyli datę wytoczenia powództwa.

Ponadto Sąd miał na względzie, iż powódka powinna czynić jak najlepsze starania w zakresie swojej edukacji i dążyć do jak najszybszego usamodzielnienia się, tym bardziej, że jej chorująca matka straciła pracę.

Sąd miał na uwadze, iż żądana przez powódkę kwota alimentów w wysokości po 2500 złotych miesięcznie jest wygórowana zarówno dlatego, że przekracza wskazaną w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości

minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r. , jak też i zmierza do przerzucenia obowiązku alimentacyjnego na pozwanego.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd uznał, że powództwo w pozostałym zakresie jest nieuzasadnione w chwili orzekania i podlega oddaleniu.

Powództwo powoda C. (...) zostało oddalone w całości z powodów wskazanych wyżej.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Istota rygoru natychmiastowej wykonalności polega na tym, że wyrok, któremu został nadany rygor, mimo że nie jest prawomocny, jest tytułem egzekucyjnym i może - po nadaniu mu klauzuli wykonalności - jako tytuł wykonawczy stanowić podstawę egzekucji.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył pozwanego kosztami na rzecz Skarbu Państwa - mając na uwadze obciążenie - głównie alimentacyjne - pozwanego.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany/powód wzajemny zaskarżając go w całości zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 138 k.r.i.o. poprzez jego zastosowanie skutkujące uznaniem, iż w przedmiotowej sprawie doszło do zmiany stosunków uzasadniających żądanie zmiany orzeczenia w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego, w sytuacji gdy powódka nie wykazała skutecznie, aby jej uzasadnione potrzeby wzrosły,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 133 §3 k.r.i.o. poprzez jego niezastosowanie skutkujące pominięciem okoliczności przemawiających za tym, iż w obecnej sytuacji osobistej i majątkowej pozwanego dalsze świadczenie alimentów na rzecz pełnoletniej córki wiąże się dla niego z nadmiernym uszczerbkiem,
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 135 §1 k.r.i.o. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na niewłaściwym ustaleniu możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, co skutkowało uznaniem, iż pozwany jest w stanie uiszczać kwotę po 1.300,00 zł miesięcznie na rzecz córki, podczas gdy jego sytuacja materialna i zarobkowa oraz zły stan zdrowia wskazują, iż kwota pozostała po uiszczeniu alimentów nie jest wystarczająca na utrzymanie i zaspokojenie podstawowych potrzeb pozwanego biorąc pod uwagę ponoszone przez niego koszty utrzymania w Niemczech,
4. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego i pełnego rozważenia dowodów, co skutkowało błędnym uznaniem iż w sytuacji powódki nastąpił znaczny wzrost potrzeb, co uzasadnia podwyższenie alimentów,
5. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 227 k.p.c. poprzez:
 - oddalenie dowodu z przesłuchania pozwanego w charakterze strony na okoliczność jego sytuacji majątkowej i osobistej oraz możliwości zarobkowych, podczas gdy okoliczności będące przedmiotem dowodu miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,
 - pominięcie dowodu wnioskowanego przez pozwanego - dowodu z zeznań świadka A. W. - na okoliczność sytuacji majątkowej i osobistej pozwanego (powoda wzajemnego) oraz jego możliwości zarobkowych, podczas gdy okoliczności te miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,
6. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 328 §2 k.p.c. poprzez:

- niewskazanie przyczyn oddalenia dowodu z przesłuchania pozwanego w charakterze strony na okoliczność jego sytuacji majątkowej i osobistej oraz możliwości zarobkowych, podczas gdy okoliczności będące przedmiotem dowodu miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,
- niewskazanie przyczyn niedopuszczenia dowodu z zeznań świadka A. W. na okoliczność sytuacji majątkowej i osobistej pozwanego (powoda wzajemnego) oraz jego możliwości zarobkowych, podczas gdy okoliczności będące przedmiotem dowodu miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,
- niewskazanie na jakich dowodach Sąd I instancji oparł się oddalając w całości żądanie pozwanego w przedmiocie uchylenia obowiązku alimentacyjnego, względnie obniżenia alimentów do kwoty 100,00 zł miesięcznie, jak również dlaczego odmówił wiarygodności dowodom przedstawionym przez pozwanego w zakresie ponoszonych przez niego kosztów utrzymania,
- błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, polegający na uznaniu, iż wysokość uzyskiwanych przez pozwanego dochodów w wysokości 1.692,82 Euro netto (2.628,66 Euro brutto) miesięcznie pozwala na płacenie alimentów w wysokości 1.300,00 zł miesięcznie na rzecz córki, podczas gdy pozwany ponosi koszty swojego koniecznego utrzymania w wysokości ok. 1.700,00 Euro miesięcznie i nie jest w stanie uiszczać alimentów w zasądzonej kwocie.

Mając powyższe na uwadze apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości poprzez uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem M. K., nałożonego na C. K. ostatnio prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 02.12.2009r., sygn. akt III RC 342/09, ewentualnie obniżenie tychże alimentów do kwoty 100,00 zł miesięcznie, płatnych z góry do 15-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Ponadto wnosił o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację należy uznać za niezasadną. Sprowadza się ona do polemiki z trafnymi ustaleniami Sadu Rejonowego poczynionymi w toku postępowania.

Nie jest trafny zarzut podniesiony w apelacji o naruszeniu przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronności w rozważeniu zebranego materiału dowodowego, jak również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Prawidłowa jest również, dokonana przez Sąd I instancji, ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W ocenie Sądu II instancji w sprawie niniejszej zostało przez Sąd Rejonowy przeprowadzone kierunkowe postępowanie dowodowe w oparciu o przesłanki określone w art. 138 kr.o., a to właśnie w celu ustalenia, czy nastąpiła zmiana stosunków, tj. czy uległa poprawie sytuacja materialna uprawnionej na tyle, by była ona w stanie samodzielnie zaspakajać swoje usprawiedliwione potrzeby.

Powszechnie wiadomym jest, że potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego do płacenia alimentów ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Zgodnie z art. 138 k.r.i.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie albo zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, bądź istotne zwiększenie lub zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowane zmniejszenie lub zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Są to okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu. Podstawą powództwa z art. 138 k.r.i.o. może być tylko późniejsza zmiana stosunków, ale jak podkreślono wcześniej musi ona być istotna. Porównując sytuację z roku 2009 z sytuacją obecną stron, Sąd Rejonowy doszedł do prawidłowych wniosków a mianowicie, że od daty

ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego do chwili wniesienia przedmiotowego pozwu upłynęło niespełna pięć lat. Sytuacja uprawnionej do alimentacji powódki uległa zmianie, poprzednio była ona uczennicą szkoły średniej, a obecnie kontynuuje naukę na studiach dziennych, na dwóch kierunkach w celu zdobycia zawodu. Nie posiada majątku, z którego mogłaby się samodzielnie utrzymać.

Nie uległy również istotnej zmianie, nie pogorszyły się, możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji pozwanego, określone wysokością uzyskiwanego przez niego świadczenia z tytułu zatrudnienia.

W myśl przepisu art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z tego przepisu wynika, że dzieci są uprawnione do równej stopy życiowej z rodzicami do czasu osiągnięcia samodzielności życiowej. Należy w tym miejscu podkreślić, że dziecko ma prawo do równej z rodzicami, ale nie wyższej od nich stopy życiowej. Okoliczność ta została przez Sąd I instancji uwzględniona, a dokonane podwyższenie świadczenia alimentacyjnego uwzględnia zaledwie wskaźniki inflacji i waloryzacji.

Zakres obowiązku alimentacyjnego określony został w art. 135 § 1 kro. Z jednej strony są to usprawiedliwione potrzeby uprawnionego z drugiej zaś możliwości majątkowe i zarobkowe zobowiązanego. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił, że usprawiedliwione potrzeby powódki, które zaspakajane winny być poprzez obowiązek alimentacyjny pozwanego pozostają na poziomie 1.300,00 złotych miesięcznie.

Dlatego też, mając na względzie powyższe rozważania należało na podstawie art. 385 k.p.c. wniesioną apelację, jako całkowicie bezzasadną oddalić.